

Fig. 67. Smedejernsgitter, o. 1707-20, for indgangen til Erik Skeels kapel (s. 1881). Foto Arnold Mikkelsen 2017. –
Wrought iron grating, c. 1707-20, at entrance to Erik Skeel's chapel.

for Ahlefeldts kapel i Odense Domkirke fra o. 1701 (*DK Odense 847 ff.*) og med gitteret for biskop Thomas Kingos (†)kapel i Fraugde Kirke fra 1709 (*DK Odense 3579*).

Epitafium (fig. 70-72), o. 1720, over Anna Beatha (Beate) Wälchendorph (Valkendorf) til Fårevejle, *1662, †9. juni 1720 på Arreskov, 58 år, tre måneder og tre uger gammel 'uden livsfrugt'. Endvidere over hendes to ægtemænd, dels den første, Knud Urne Sigwartsen (Sivertsen) til Juulskov, Fårevejle, Rønningesøegård, Sanderumgård og Bjørnemose, kgl. majestæts etats-, justits- og kancelliråd, †28. dec. 1705 på Juulskov, 71 år og fire måneder gammel, dels den anden, Erich Scheel (Erik Skeel), etatsråd; han blev kadet 1688 og tjente siden kongen under det »geworbene fynsk regiment«, til han tog sin afsked som major 1707. Parret blev gift 31. august samme år. Hans dødsår (1729) er ikke udfyldt. Efter personalia et vers:

»Her huiler fru en med sine mænd,
i dødens slumme leje,
men udi døden hun og dem
fik himlen selv til eie
det legem de her bar i kisten sofver, men
i dommen de det skal forklaret see igien«.

Epitafiet er udført af egetræ. Det er udformet som en portalindrammet niche, hvori står en sokkelbåren buste af Anna Beate Valkendorf, flankeret af portrætstatuer af hendes to ægtemænd,

Fig. 68. Lås. Detalje af smedjernsgitter (s. 1881). Foto Arnold Mikkelsen 2017. – Lock. Detail of wrought iron grating.

Fig. 69. Kvindelig herme. Detalje af smedjernsgitter (s. 1881). Foto Arnold Mikkelsen 2017. – Female herm. Detail of wrought iron grating.

og er i alt væsentligt en gentagelse af epitafiet i Ahlefeldts kapel i Odense Domkirke, udført i marmor af billedhugger Thomas Quellinus 1701 (*DK Odense 847 ff.*).

Storstykket består af en bred niche og to smalere sidefelter indrammet af pilastre med korintiske kapitæler, alt kronet af en kraftig, profileret gesims. I nichens midte er en guirlandesmykket sokkel hvorpå gravskrift for de afdøde med fordybde versaler. På soklens bageste del står en høj, kuglebåret obelisk, kronet af en flammende kugle, og foran obeliskens en portrætbuste af Anna Beate Valkendorf. Hun er klædt i en folderig klædning, der blotter venstre skulder og brystets øverste del og samles med et bånd ved skulderen og et bælte i livet. Obeliskens bag hende er smykket med tre våbenskjolde for slægterne Valkendorf, Urne (tv.) og Skeel (th.) hvorover en

oval medaljon med forgyldt spejlmonogram med initialer for de tre afdøde («ABW - KV - ES»), indsat i en krans af akantusløv med et kronet kranium på krydsede knogler foroven og støttet af to svævende englebørn.

Soklen flankeres af portrætstatuer af de to ægtemænd. Begge bærer allongeparyk, hvis krøller falder frem over brystet og ned bag skulderen, venstre ben er sat lidt frem, og de har venstre hånd i siden. Til venstre ses Knud Urne, iklædt en midtknappet overdel og lang, folderig kappe, tætsiddende benklæder og høje knæstøvler. Han har et par handsker i højre hånd. Til højre ses Erik Skeel, klædt i rustning med skærf om livet og knæstøvler, han har en kommandostav i højre hånd, og bag hans venstre hofte ses skæftet af en kårde.

Mellem sidestykkernes pilastre og hen over nichen er ophængt bånd med hjelmprydede anevåben; de otte foroven for Anna Beate Valkendorf, de otte i venstre side for Knud Urne og de otte i højre side for Erik Skeel. Yderst langs siderne er lange guirlander af blomster, frugter og blade, afsluttet med festoner. Over sidefelternes fremspringende gesims er i hver side en fjerprydet hjelm og en siddende figur. Tv. ses en hjelmklædt mand i folderig dragt, han har et langt spyd i den ene hånd og holder med den anden en bladkrans over hjelmen ved siden af sig, th. ses en vinget mand, ligeledes klædt i folderig dragt, der blæser i en basun (fig. 72), formentlig personifikationer af Sejren og Berømmelsen.

Postamentet, med fremskudt midtfag og vigen- de sidefag, har fem profilerede fyldinger med på-

Fig. 70. Tiden. Detalje af epitafium (s. 1884). Foto Arnold Mikkelsen 2017. – *Time. Detail of sepulchral tablet.*

Fig. 71. Søndre korsarms indre. Ved sydveggen epitafium, o. 1720, over Anna Beate Valkendorf (†1720) og hendes to ægtemænd, Knud Urne (†1705) og Erik Skeel (†1729) (s. 1883). Foto Arnold Mikkelsen 2017. – Interior of south transept. At the south wall, a sepulchral tablet, c. 1720, commemorating Anna Beate Valkendorf (†1720) and her two husbands, Knud Urne (†1705) and Erik Skeel (†1729).

satte guirlander af frugter, blomster og blade, alle ophængt i to sløjfer. På de yderste sidefag sidder frifigurer, tv. ses en personifikation af Tiden, vist som en vinget, langskægget mand, kronet med en bladkrans og med en le i hænderne (fig. 70), th. ses en kvinde med opsat, perleprydet hår og et kranium mellem hænderne, et symbol på forrækeligheden.

Epitafiet er stafferet med sort og hvid farve samt forgyldning, våbenskjoldene er malet med heraldiske farver. 1893 var den sort-hvide ma-

ling i stort omfang skallet af, så træet skinnede frem.¹¹⁷

Begravede (jf. kisteplader ndf.): Lisbeth Sophie Urne †11. juni 1693; Kirsten Kruse †7. febr. 1703; Knud Urne Sivertsen †28. dec. 1705; Lisbet Sophie Banner †12. dec. 1717; Wulf Sivert von Holsten †29. juli 1718; Anna Beate Valkendorf †9. juni 1720; Christian Adolf von Holsten †15. sept. 1720; Erik Skeel †4. jan. 1729; Ide Skeel †26. marts 1749; Sophie von Holsten †26. april 1753; Erik Christian Sehested †25. nov. 1757; Elisabeth Juel Ahlefeldt-Laurvig †23. jan. 1803; Edel Dyre von Löwenhielm †22. marts 1804.

Fig. 72. Berømmelsen(?). Detalje af epitafium (s. 1884). Foto Arnold Mikkelsen 2017. – Fame(?). Detail of sepulchral tablet.

Kister og sarkofager. 1) (Fig. 73), o. 1693. Elisabeth Sophia Vrne (Lisbeth Sophie Urne), *24. april 1627 på Svenstrup på Sjælland, datter af Christopher Vrne (Christoffer Urne) til Årsmarke, statholder i Norge, rigskansler, ridder, gehejmeråd og amtmænd over Dragsholm Amt, og Sophia (Sophie) Lindenov til Søby Søgård, g.m. Knud Vrne Sigwartsen (Knud Urne Sivertsen) til Juulskov, †11. juni 1693 på Juulskov, 66 år, seks uger og seks dage gammel.

Kiste af træ, beklædt med skind og smykket med beslag af messing- og jernblik i gennembrudt arbejde samt støbte ornamentter af messing; desuden bærehanke af jern. Kisten måler 196×79 cm og er 69 cm høj, den har rette sider og hvælvet låg. Omtrent midt på låget er en stor, tvær-

oval kisteplade (fig. 74), 65×70 cm, med indskrift med reliefversaler i forsænkede bånd, indsat i en bred ramme med akantus og frugter samt, over indskriften, våbenskjolde for Urne og Lindenov. I hjørnerne er kvartcirkulære beslag med en basunblæsende engel i skyværk med palmegren, der lægger venstre hånd på et dødningehoved. På langsiderne er tre og på kortsiderne én bærehank med beslag, der viser Kristus på korset, flankeret af to soldater, tv. med hammer og eddikesvamp, th. med spyd. Langs lågets og selve kistens kanter samt omkring hankebeslagene er fastgjort små, støbte våbenskjolde, skiftevis for Urne og Lindenov. Bærehankenens beslag har spor af forsølvning. Kistens oprindelige placering, før indretningen af kapellet, er ukendt. 1893 stod den i bageste

række som nr. 2 fra vest.¹²¹ 1910 anbragt som den vestligste kiste i forreste række.

2) (Fig. 75), o. 1703. Kirsten Kruse (Kruse), *24. aug. 1628 på Baldringe i Skåne, datter af Jørgen Kruse (Kruse) til Hjermelevgård, krigskommissær i Jylland, og Beate Bylov (Bülow), g.m. Hening Valckendorf (Henning Valkendorf) til Klingstrup, †7. febr. 1703 på Skårupgård, 74 år, fem måneder og tre uger gammel.

Kiste af træ, betrukket med læder og prydet med beslag af messingblik samt støbte ornamenter af messing, 194×75 cm, 71 cm høj, med rette sider og tresidet, tagformet låg. I læderet er spor efter †beslag, bl.a. udformet som krydslagte knogler; 1893 fandtes endvidere et krucifiks af bly.¹¹⁷ Langs alle kanter er fastgjort brede messingbånd med ranker af blomster og blade i op-højet arbejde, og langs disse ses endvidere små, støbte våbenskjolde for Kirsten Kruses fædrene

og mødrene slægt (Kruse, Bülow, Marsvin og Grubbe). Omtrent midt på lågets flade er en oval kisteplade (fig. 76), 44×25 cm, med personalia med kursiverede, fordybede versaler, og derunder en lille, tværoval plade, 7,5×21 cm, med et op-bygget vers med fordybede, delvist sammen-skrevne, kursiverede versaler:

»Gvd sche lof evindelig
at dødsends skaal er drvket
Jeg har fat paa himmerig
det siste svck er svcket
mit legem hviler I sin graf
med største roe og lise
min siæl hvn lader aldrig aff
Gvds hellige nafn at prise«.

Pladerne indrammes foroven og forneden af blomster og blade. Foroven på lågfladen er våbenskjolde for Kruse og Bülow, og på de skrå sider er hjørnebeslag med basunblæsende engle,

Fig. 73. Kiste nr. 1, o. 1693, for Lisbeth Sophie Urne (†1693) (s. 1886). Foto Arnold Mikkelsen 2017. – *Coffin no. 1, c. 1693, of Lisbeth Sophie Urne (†1693).*